

PO TAURAGNŲ D A N G U M

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2017 rugsėjis Nr.99

Argi gali Rugsėjo laikraštis būti be mokinių nuotraukos? Žinoma, kad ne. Juk jie rugsėjį svarbiausi. Po atostogų – vėl į savo mažą mielą mokyklėlę. Nuotraukoje visi mūsų mokinukai. Pirmoje eilėje iš kairės – antrokė Viltė Stipinaitė, pirmokas Mantas Mesejedovas, antrokas Tomas Paukštė, pirmokas Nojus Kondrašovas, pirmokė Raminta Liubinaitė, trečioję Inesa Deveikytė, antrokė Viktorija Simanavičiūtė. Antroje eilėje – pirmokė Brigita Gaižutytė, trečioję Justė Palskytė, trečiokas Deividas Liubinas, antrokas Gustas Gasiulis. Sėkmės jiems visiems, jų mokytojoms ir tėveliams!

Po atostogų su laikraščeliu sugrįžtame ir mes. Žinom, daugelis iš Jūsų laukėte jo vėl pasirodant. Juk ir užsiprenumeravote iki metų pabaigos... Labai norėtume, kad atsirastų daugiau rašančių, ne tik skaitančių, tada laikraščelis būtų įdomesnis ir įvairesnis.

Sveikiname!

Liepos mėnesio jubiliejai

50 metų jubiliejų šventė **Bronė Skliaustienė** iš Stučių ir tauragniškis **Kęstutis Jonas Tilvytis**;

60 metų sukaktį pažymėjo **Janina Panižnikienė** iš Maleckazemio;

70 metų sukako **Janei Jočienei** iš Sėlės;

75 metų sukaktį šventė **Vanda Vaičiūnienė** iš Balčių ir **Aldona Bilaišienė** iš Bernotiškio.

Rugpjūčio mėnesio jubiliejai

50 metų sukako **Jonui Brukštui** iš Tautiščio kaimo;

75 metai – **Petrui Karkliniui** iš Bajorų ir

Pulgencui Bartašiūnui iš Sirvydžių;

80 metų jubiliejų šventė tauragniškaiai **Irena Eidžiulienė**, **Janė Puodžiukienė** ir **Bronislavas Vaišnoras**;

85 metų sukaktį pažymėjo tauragniškės

Aldona Bikuvienė ir

Apolonija Marčiulionienė;

90 metų sukako tauragniškei

Stasei Šmatavičienei.

Rugsėjo mėnesio jubiliejai

60 metų jubiliejų švenčia tauragniškis

Valdas Jackūnas;

75 sukanka **Jonui Musteikiui** iš Vyžių;

80 metų – tauragniškiui **Mykolui**

Edvardui Dicevičiui ir

Jonui Šireikai iš Žebriškių;

95 metų jubiliejų pažymi **Veronika**

Šinkūnaitė iš Taurapilio.

Grazina Grašienė

Vėl suskambo mokyklinis varpelis

Palengva, nejučia
 Su rudens spalva ir rudenio vėjais
 Žolynų gyvybę vėsa palytėjęs,
 Su astrų kvapu ir gervių klyksmu
 Prie kiekvieno iš mūsų sustoja
 RUGSĖJIS. (autorius nežinomas)

Nukėlęs savo gelstančią kepurę vasarai, rugsėjis visus pasitiko Mokslo ir žinių diena. Kas pėsti, kas važiuoti – skubėjo į savo mokyklas. Vienuolika pradinukų, lydimi tėvų, senelių, kitų artimųjų, rinkosi ir į Tauragnų mokyklėlę. Čia jų su šypsena ir sveikinimo žodžiu laukė mokytoja Aldona Tartilienė bei seniūnas Alvydas Danauskas.

Sugiedojus tautišką giesmę ir prie mokyklos iškėlus valstybinę vėliavą, mokyklinio varpelio skambėjimas pakvietė visus į klasę. Prasidėjo pirmoji pamoka. Tik vaikai neturėjo savo vietų suoluose, jas reikėjo susirasti, sudedant savo vardą iš pabirusių raidžių. Vyresnieji lengvai įveikė šią užduotį, o keturiems pirmokams buvo galima kreiptis pagalbos į atlydėjusius. Susidoroję su šia užduotimi, pirmokėliai buvo priimti į mokyklos bendruomenę kaip pilnateisiai piliečiai – jie gavo pasus. Antrokai ir trečiokai (ketvirtaklasiai nuo šio rugsėjo jau mokysis Utenoje) jau ne naujokai mokykloje, tad rodė, jog čia galima daug ko išmokti: skambėjo dainos, pasakos, eilėraščiai. Klasėje apsigyveno iš keistos žvaigždės nukritęs ir iki šiol neradęs sau vietos žydrasis obuolys. Jis nepaprastas, jo viduje pasislėpę dvylika varpelių gali skambėti, bet tik tada, jei vaikai ir šalia jų esantys bus laimingi, draugiški, tolerantiški...

O kokia gi šventė be dovanų? Su meile ir dėkingumu dovanotos rudeninių gėlių puokštės mokytojoms Aldonai ir Vilmai nuo dabartinių ir buvusių mokinių. Nepamiršti, žinoma, ir vaikai: pirmokėliai galės viską užsirašyti į paslapčių knygeles ir jas laikyti užrakintas, vyresni savo užrašus „magnetins“ ant šaldytuvų. O vasarą Tauragnų krašte praleidusi vaikų rašytoja Ilona Ežerinytė kiekvienam paliko dovanų po savo knygą „Šunojaus diena“.

Vaikų laukė ir mėlynas autobusiu-

kas, galėsiantis vežioti po žinių šalį. Įlipti į jį galima tik turint bilietą, o gauti bilietą – atlikus užduotį: įminti mįslę, minklę, pabaigti patarlę, suskaičiuoti, kiek kiškių ganosi kopūstų lauke ar lapiukų kojų laksto po mišką. Kas greičiau, kas ilgiau užgaisęs, bet bilietus užsidirbo visi – susėdo ir su daina išvyko į Žinių ir Mokslo šalį. Kantrybės ir sėkmės visiems keliaujantiems ir juos lydintiems!

Vaikus šventei ruošė mokytojos Aldona Tartilienė ir Vilma Valienė, savo rūpesčiu, geru žodžiu ar saldumynu ant vaišių stalo prisidėjo ir tėveliai.

Rugsėjo taku...

Vasaros renginius prisiminus

Bronė Juknevičienė

Valstybės diena Tauragnuose

Ko reikia, kad valstybinės šventės būtų visiems? Šventės prasmės suvokimo, geros idėjos ir mūsų! Tokia šventė Tauragnuose buvo Liepos 6-oji – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena. Vien jau tai, kad žmonės kitą dieną klausė vieni kitų, kur giedoją Himną, rodo, kad ši šventė tapo mūsų visų ir tą dieną mes tikrai šventėme.

Šventiniai renginiai miestelyje prasidėjo Tauragnų krašto garbės piliečio Rimanto Gineičio sodyboje. R. Gineitis – Karolio Gineičio, kuris nusipirko Tauragnų dvarą, palikuonis, tęsiantis garbingą savo giminės istoriją. (Gineičių giminės istorija pristatoma Lietuvos dailės muziejaus filialo Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centro (LM ISC LIMIS) stendinėje parodoje „Lietuvos Nepriklausomybės kelias: asmenybės, įvykiai“, Utenos kraštotyros muziejaus stendas „Giminės istorija – krašto istorija. Tauragnų dvarininkai Gineičiai“). R. Gineitis norėjo, kad jo sodyboje visada plazdėtų Trispalvė, todėl tauragniškius pakvietė į vėliavos pakėlimo ceremoniją. Tauragnų seniūnijos seniūnas Alvydas Danauskas pastebėjo, jog „labai gražu, kai visa Lietuva puošiasi vėliavom. Vėliava iškilis ir labai svarbioje Tauragnams vietoje – dvarvietėje“. Trispalvę iškėlė pats sodybos šeimininkas. Jis džiaugėsi, kad vykdo tremtyje duotą tėvo priesaką – stengtis, kad sodyba

nebūtų užmiršta. Skambėjo Maironio ir J. Baltrušaičio eilės, skaitomos R. Gineičio, Tauragnų kultūros skyriaus moterų folklorinio ansamblio (vadovė Vilma Valienė) dainos.

19 val. buvo duotas startas bėgimui nuo Tauragnų piliakalnio iki Taurapilio (3,25 km.). Į startą stojo 21 bėgikas: Julius Amolevičius, Giedrius Asmenavičius, Aušrinė Bikutė, Deimantė Bikutė, Airidas Biveinis, Edita Butiškienė, Alvydas Danauskas, Vytautas Daunoravičius, Karolis Klinsarpa, Meida Mikalauskaitė, Edgaras Mikalauskas, Nedas Mikalauskas, Kęstas Mikulėnas, Inga Motiejūnienė, Gediminas Palskis, Kristina Pitrienė, Tautvilė Ratautienė, Gintarė Sukarevičienė, Jonė Šinkūnaitė, Nijolė Šuminienė, Gintautas Valkauskas. Jauniausiam – devyneri metai, vyriausiam – penkiasdešimt aštuoneri. Seniūnas Alvydas Danauskas bėgo nešdamas seniūnijos vėliavą.

Dar gerokai prieš 20 val. žmonės pradėjo rinktis prie Taurapilio – vieno iš keturių piliakalnių Utenos rajone, ant kurio 21 val. bus giedamas Lietuvos himnas. Taurapilis – vienas gražiausių piliakalnių rajone, menantis valstybės kūrimosi ir dar ankstesnius laikus, kovas su vokiečių riteriais, jo papėdėje – giliausias Lietuvos ežeras Tauragnas, o nuo viršūnės atsiveria toks vaizdas, kuris ne vienam, ypač čia apsilankiusiam pirmą kartą, atima žadą. Piliakalnio papėdėje visus susirinkusius pasitiko vaidila (Tauragnų krašto garbės pilietis, aktorius Alvidas Jauniškis). Kanklėmis grojo ir apie Lietuvos grožį, garbingą praeitį dainavo vaidilutė – Jolanta Jurgelevičiūtė. Žmonių susirinko tiek daug, kad vaidila net kreipėsi į kalną: „Kalne kalne, ar atlaikys tavo nugara tokią daugybę žmonių?“ – ir net davė užduotis žmonėms, norėdamas patikrinti, ar užteks jėgų įkopti į

kalną. Jėgų užteko, o kalno viršūnė sutalpino visus susirinkusius – gal apie 200 žmonių ne tik iš Tauragnų seniūnijos, bet ir iš aplinkinių seniūnijų, Utenos bei atvykusius dar iš toliau. Net galingojo Tauro laikais Taurapilio apylinkės nematė tiek žmonių! Kraštonos progimnazijos skyriaus Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės pradinės mokyklos mokinė Ada Paukštytė tarmiškai pasakojo legendas apie kunigaikštį Taurą, karžygius Stutį ir Sėlį, mergelę Skaistuoelę, Tauragno ežerą – Slibino guolį (legenda užrašyta kraštiečių daktarės E. Šimkūnaitės). Vaidilutė dainavo apie tai, kaip narsūs vyrai mokėjo ginti ir šlovinti savo šalį, Valda Žebelienė perskaitė savo kūrybos eilėraštį, skirtą Piliakalnių metams, Utenos kultūros centro Saldutiškio ir Tauragnų skyrių moterų folkloriniai ansambliai, vadovaujami Danutės Zajančauskienės ir Vilmos Valienės, dainavo liaudies dainas, o jų melodijos, pritariant ir susirinkusiems, sklido toli toli... Vaidilos balsas pasiekė gal net ir tolimiausias apylinkes, kurių žmonės nesupylė piliakalnių, kviesdamas (gal išgirs ir dar suspės) atvykti prie Taurapilio. Net ir gamta buvo palanki – virš Tauragnų kabojęs didžiulis juodas debesis vakarop išsisklaidė.

Medaliais ir saldžiais prizais buvo apdovanoti bėgikai. Greičiausiai trasą įveikė Kęstas Mikulėnas. Dar niekada jau tradiciniu tapusiame bėgime nebuvo tiek dalyvių, nemaža jų dalis atvyko iš kitur. Apdovanoti buvo ir konkurso „Tauragnų piliakalnių paslaptys“ (VšĮ Archeologijos centro LKT remiamas projektas „Tauragnų piliakalniai: atrask, pažink, išsaugok“) dalyviai. Padėkas ir prizus, kuriuos įsteigė VšĮ Archeologijos centras, įteikė archeologė Dovilė Baltramiejūnaitė, vadovavusi Tauragnų piliakalnio I gyvenvietės kasinėjimams.

Saldutiškio kultūros skyriaus moterys pynė trispalvę juostą. Valstybės 100-mečiui jos sumanė nupinti 100 metrų ilgio juostą. Pirmuosius 10 metrų jos perdavė Tauragnų kultūros skyriui – taip juosta keliaus po visus Utenos r. kultūros skyrius, kol bus nupinta kaip sumanyta. Jos taip pat surišo daug puokščių iš rugių varpų, rūtų ir lauko gėlių ir jas įteikė susirinkusiems giedoti himno.

Artėjo 21 valanda, žmonių vis daugėjo, mašinos jau nebetilpo aikštelėje prie piliakalnio. Gera buvo matyti, kaip susirinkusieji sveikino vieni kitus su švente, ne vienas buvo su tautine atributika, atvyko daug jaunimo, šeimų su vaikais, virš galvų plazdėjo Trispalvės. 21 val. nuskambėjo Himnas. Tauragniškaiai nuo 2009 m. jį gieda kasmet. Bet šiemet buvo kitaip... Daug jaunimo – ir jie ne tik buvo, jie giedojo Himną. Kaip pagarbiai ir susikaupęs giedojo garbaus amžiaus vyrai su šaulio uniforma. Daug nematytų žmonių –

jie pasirinko atvažiuoti pas mus, prie Taurapilio. Po himno visus sveikino Utenos r. savivaldybės mero patarėjas kraštiečiai Gintautas Petravičius, seniūnas Alvydas Danauskas. G. Petravičius pasidžiaugė prasminga švente ir tuo, kad jau mokame švęsti valstybės šventes.

O dar vėliau prie laužo skambėjo dainos. Šventė tęsėsi. Nuotaika buvo pakili. Kiek nedaug reikia – pagarbos savo kraštui, istorijai – ir ateina šimtai žmonių švęsti Valstybės dienos.

Valda Žebelienė

TAURAPILIS MENA

Tu ateiki nakty,
Kai užmiega laukai,
Prisiglausk prie Taurapilio seno.
Paklausyk! Ar girdi?
Žvanga ginklai pikti.
Kalavijai seniai paruošti.
Vėjas šiauria bangas.
Tarsi girdis malda
Ir rauda, ir vaikų klykimas.
Priešai puola pikti.
O, dievai, jūs kurti!
Jums nerūpi mūsų likimas!
Krito vyrai kovoj
Savo žemėj gimtoj.
Verkė mamos ir sesės, ir žmonos.
Ta vergija sunki,-
Jos pakelt negali.
Žlugo viltys ir visos svajonės.
Metai bėgo tolyn,
Keitės kalno šlaitai.
Keitės mūsų žmonių likimai.
Atmintis vis gyva,
Kaip putota banga,
Dar skalauja krantus prisiminimais.

Valda Kunickaitė-Žebelienė

Klausykite! Klausykite! Skambutis skamba!

Liepos pirmosios popietę Gaidelių kaimo rimtį sutrikdė nemažas šurmulys. Ant vieškelio, šalia buvusios mokyklos, rikiavosi nemaža automobilių eilė. Kieme rinkosi įvairaus amžiaus žmonės: ir senjorai, ir pusamžiai vyrai bei moterys, ir dar visai vaikai. Iš įvai-

Liepos pabaigoje bendruomenė organizavo poilsinę kelionę į Ventspilį (jau ketvirtą kartą)

rių Lietuvos vietų suvažiuo baigusieji Gaidelių pradinę mokyklą. Skambėjo linksmas juokas. Visi stengėsi atpažinti vienas kitą, juk kai kam nuo pradinės mokyklos baigimo buvo praėję 50–60 metų. Ieškomam nuo vaikystės išlikusių bruožų. Gerai, kad turėjome užsiregistruoti ir prisiegti korteles su savo vardu. Tai labai palengvino bendravimą. Bet pradėkim apie susitikimą nuo pradžių.

Prieš gerą pusšimtį metų Žiezdrų kaime užaugo šaunios keturios seserys Stankevičiūtės. Ištekėjo ir išvyko iš gimtinės. Vienai iš jų kilo mintis sukviesti visus, kurie mokėsi Gaidelių pradinėje mokykloje 1955–1984 metais. Per 29 mokytojų Bronės ir Balio Rastenių mokytojavimo Gaideliuose metus šioje mokykloje mokėsi nemažas būrys Gaidelių, Grašių, Geguniškio, Žiezdrų, Gaivenių, Kemešio, Indubakių, Meldutiškio, Bernotiškio, Šiaudiniškio kaimų vaikų. Tuoj sesės kibo į darbą. Susirašė pavardes vaikų, kurie mokėsi Gaideliuose ir visokiais būdais stengėsi pranešti apie neeilinį įvykį mokyklos istorijoje. Gavę tokią nuostabią žinią, visi labai džiaugėsi galimybe susitikti ir žadėjo būtinai dalyvauti. Pirmiausia atsiklausė mokyklos pastate gyvenančios Onutės Jauniškytės ir jos sesers Stefos, ar galėsime ruošti susitikimą. Moterys mielai sutiko leisti pasinaudoti buvusios mokyklos kiemu. Birželio paskutinėmis dienomis, toje vietoje, kur buvo mokyklos sporto

Susitikome

aiškstelė, iškilo didžiulė palapinė. Buvo sustatyti stalai ir suolai, atvežta garso aparatūra. Gaidelių kaimas laukė atvykstančių svečių.

Liepos pirmosios vidurdienį prie Tauragnų bažnyčios rinkosi buvę mokiniai. Susitikimas prasidėjo šv. Mišiomis, kurias laikė Tauragnų bažnyčios garbės kanauninkas klebonas Bronius Šlapelis. Meldėmės už mirusius mokytojus Bronę ir Balį Rastenius, jų sūnų Kęstutį, mokyklos darbuotojas Teklę Bagdžiūnienę ir Oną Kairionienę bei gyvus ir mirusius Gaidelių pradinės mokyklos mokinius. Po šv. Mišių visi aplankė mirusiųjų kapelius Tauragnų kapinėse, padėjome gėlių, uždegėme žvakeles ir pasimeldėme. Paskui išvažiavome į Gaidelius. Bematant suneštinės vaisės nebetilpo ant stalų. Kai baigėsi dalyvių registracija, suskambėjo mokyklinis skambutis. Juo skambino Danutė Stankevičiūtė-Mažliokienė. Ji buvo apsivilkusi mokyklinę uniformą, kuri iškart visoms moterims sukėlė nostalgiją. Valda Kunickaitė-Žebelienė perskaitė savo kūrybos eiles, kviečiančias prisiminti mokyklineis laikus. Danutė paskelbė pirmąją pažinimo (susipažinimo) pamoką, kurioje dalyvavo 61 mokinys. Vėliau, gerokai pavėlavę, prisijungė dar dvi buvę mokinės. Per pertrauką, suvalgę „priešpiečius“ ir išgėrę „kakavos“, pradėjome istorijos pamoką. Valda supažindino su Gaidelių mokyklos istorija, joje mokiusiais mokytojais ir mokinių skaičiumi. Mokykla buvo atidaryta 1922 metais Jono Stundžios namuose. 40 kvadratinį metrų klasė vos sutalpino mokinius. Mokytojo stalui jau nebebuvo vietos. 1923 m. pradžios mokyklų inspektorius Pranciškus Gineitis pasiūlė Gaidelių, Grašių ir Žiezdrių kaimų gyventojams skirti sklypą mokyklos statybai. Susirinkę žmonės nutarė, kad mokyklą reikia statyti toje vietoje, kur ribojasi šie 3 kaimai, bet mokykla tuo metu nebuvo pastatyta. 1931 metais mokykla buvo perkelta į geresnį namą, kur klasei buvo skirtas didesnis kambarys. 1938 metais Antanas Bagdžiūnas ėmėsi mokyklos statybos, tačiau tėvų komitetas surašė aktą, kad statoma žemoje ir drėgnoje vietoje iš supuvusios medienos. Savivaldybės valdyba atsisakė ilgesniam laikui sudaryti sutartį. Keista, bet pastatas, statytas iš supuvusios medienos, tebistovi iki šiol ir mena mūsų mokyklinę vaikystę.

Dar vyko matematikos, muzikos, dailės, darbų pamokos.

Pastarosios metu pasodinome rožių krūmą šio susitikimo atminimui. Daug šokome, dainavome, dalijomės mokykliniais prisiminimais, vaišinomės. Iš ryto debesys, grasinę lietumi, išsisklaidė ir turėjome puikią popietę. Galėjome pasivaikščioti po kaimą, kuris per 40–50 metų labai pasikeitė. Vakarop mūsų gretos retėjo, liko tik patys ištvermingiausi. Turbūt ir dangus, pamatęs, kad skirstomės, paskubino mūsų išvykimą, prakiurdamas lietumi. Nuostabi šventė baigėsi. Dabar reikėtų susitikti po penkerių metų, kai mokykla Gaideliuose švęs 100 metų jubiliejų.

Susitikimo dalyviai labai dėkingi organizatoriams Irenai, Nijolei, Danutei ir Jolitai Stankevičiūtėms, Laimui Juodvalkiui, muzikantui Kęstučiui Juodvalkiui, Onutei Jauniškytei ir jos sesei Stefai, Tauragnų krašto bendruomenei už paskolintus stalus ir suolus bei didžiulę keptuvę kepti kiaušinienei. O mes labai dėkingi susirinkusiems 63 mokiniams, kurie neliko abejingi ir atsiliepė į mūsų kvietimą.

Rugpjūčio 11 d. etnografiniame Šuminų kaime tauragniškiei šventė Žolinę. Šventėje dalyvavo žemaičių folklorinis ansamblis „Šatrija“ iš Luokės.

Žolinės kilimas. Darbui vadovavo Monika Skliaustytė

Bronė Juknevičienė

Esam savam krašte

Laikraščiu „Po Tauragnų dangum“ baigėsi vasaros atostogos. Prisipažįstu – grįžti nelengva... Norisi naujų temų, naujų pašnekovų. Dar ne visi kaimai aplankyti, bet net nedrįstu važiuoti – kai žmonės gauda kiekvieną giedrą dieną, kad galėtų darbus lauke nudirbti, negi trukdysi. O ir važiuoti pažliugusiais kaimų keliukais nelabai drąsu. „Išgelbėjo“ nauji žmonės, atsikraustę gyventi į Tauragnus. Matydavau, kad senoj vaistinėj vyksta remonto darbai, smalsu buvo pažiūrėti, kas ten ir kaip. Taip ir atsirado proga.

Prieš pusantrų metų Tauragnuose namą, kur mano vaikystės metais buvo vaistinė, nusipirko Ingrida ir Vytas Gaižučiai iš Antalksnės kaimo Ignalinos rajone. Prisimenu, kaip mokinė būdama, nešdavau į vaistinę parduoti vaistažoles, o abi su drauge eidamos iš mokyklos namo užeidavom pažiūrėti, ar neatvežė hematogeno, didžiulio deficito tais laikais.

Džiugi šeimos gyvenimo akimirka

Iš išorės pastatas dar atpažįstamas, bet viduje, aišku, viskas kitaip ir labai gražu, įdomu, jauku, šiuolaikiška. Name gyvena jauna šeima: Ingridai 29-eri, Vytui – 34-eri metai. Dukrai Brigitai septyneri, šiais metais pradėjo lankyti pirmą klasę čia, Tauragnuose.

Sūnui Simui treji, lanko darželį, jaučiasi gerai. „Jam visur gerai“, – sako mama. Dukrai mokykloje irgi patinka. Dar namuose yra katinėlis, mažytis, labai gražus. Jis pirmas mane pasitiko, mielai bendravo ir net ant pečių užlipo, parodydamas, kad mane pripažįsta. Narvelyje gyvena du paukščiukai, katinėliui jie netrukdo ir jis jiems netrukdo. Šeimos laukė remonto darbai, todėl ilgai netrukdžiau. Ingrida ir Vytas tikisi, kad Tauragnuose bus jų namai, todėl laikui bėgant vieni kitus pažinsim geriau.

Kodėl pasirinko Tauragnus, kaip jie gyvena, daugiausiai pasakojo Ingrida. Abu gyveno tam pačiam Antalksnės kaime, Ignalinos rajone. Vyras pridūrė, kad buvo kaimynai. Ingrida dirba Ignalinos policijoje, vyras važinėja į Kauną, ten dirba vidaus apdailos darbus. Savaitė Kaune, savaitgalį grįžta, būna, kad ne kiekvieną savaitę dirba, tada pailsi, pabūna namuose ir vėl važiuoja.

Pasakoja Ingrida: „Ieškojom arčiau Utenos, gal soduose, bet privažiavimai prasti, žemės labai mažai, tada *didinom didinom spindulį*, ieškojom pagal savo galimybes ir atsidūrėm čia. Nenorėjom buto, tik namo. Tauragnuose pamatėm šitą namą – ir prilipo. Ignalinoje nenorėjome gyventi, skurdus kraštas, darbų nėra, Vytui darbo irgi nelabai būtų. Ateis laikas, gal Utenoj ieškosis. Ir vaikams, kai paaugs, į mokyklą Utenoje bus netoli. Jokios gyvybės Ignalinoje nėra, tik tai gražu. Vasarą taip, suvažiuoja daug žmonių, o žiemą tuščia. Norėjom arčiau didesnio miesto, pasirinkom gyventi šalia Utenos. Laikui bėgant gal ir Utenoje ieškosiu darbo, bet kol kas man patinka dirbti Ignalinoje. Jei atsibos važinėti – visgi kelias netrumpas – tada gal ir pagalvosiu. Tauragnus mes visą laiką žinojom, iš Antalksnės į Uteną važiuodavom apsipirkti ar su kokiais reikalais, matėm, kad

Jau Tauragnuose

gražu, du ežerai. Mums ši vieta pasirodė sava, jauki, tvarkingas miestelis, tvarkingi namukai. Kai ieškojom namo, pasirinkimui buvo tik du namukai. Vienas pagrindinėj gatvėj, dabar jau nupirktas, remontuojamas, bet jis mums per mažas, reikėtų visą perstatyti. Namą pirkom pagal skelbimą. Žinom, kad tuščių namų yra, bet gal savininkai nesiskelbė? Susipažinom su artimiausiais kaimynais, Aldona ir Alvydu, o kitoj pusėj bobutė, kaip mes ją vadinam. (A. ir A. Driukai ir B. Žvirblienė, pastaba autorės). Tik dabar jau bobutė slaugos ligoninėj, sveikata prasta. Kaimynai labai geri. Mano darbas pamaininis, bet sugebam susitvarkyti. Esam jauni, kol patempiam, tol *taip* sukamės. Turim dar visokio „klapato“, remontas nebaigtas, todėl miestelio bendruomenės gyvenime nedalyvaujam, svarbiausias naujienas pasako kaimynė Aldona. Draugų irgi dar nedaug, susipažinom su Ieva, kai pradėjom po vasaros vaikus į darželį vedžioti, ir Lina, parduotuvėj dirba“. Vyras pridūrė, kad jis namuose mažai būna, jam viskas tinka. „Čia ne pirmi mūsų namai, svarbu įsikurti ir daugiau nebesikraustyti“. Šeima gyvena pas tėvus, sodyboje prie Vilniaus, Kaune, nes Ingrida dirbo Pagėgių pasienio rinktinėje ir iš Kauno buvo arčiau į darbą važinėti, vėl pas tėvus Antalksnėje, o dabar Tauragnuose. Abu sutinka, kad „jau reikia apsistoti vienoje vietoje“.

Žinoma, negalėjau nepaklausti apie įsijungimą į bendruomenės gyvenimą. Ingrida nusijuokė: „Ypatingų pomėgių neturim – nei šokam, nei dainuojam, nei grojam, o aš dar mokausi Utenoje, metai liko pabaigti teisę. Mėgstam miške pasivaikščioti, plaukti baidarėmis, savo krašte daug apkeliavę. Tauragne dar

neplaukiojom, bet matom, kad čia labai gražu. Gal ir veltį įsigysim“.

Paklausiau, su kokiom viltim jie sieja savo gyvenimą Tauragnuose? „Kad žmonių būtų daugiau, kad namai nestovėtų tušti, kad neuždarytų darželio, kad veiktų mokykla“, – atsakė Ingrida. Ar ne to paties ir mes norim?

Kol kalbėjomės, atkreipiau dėmesį į įrėmintą užrašą ant sienos: „*One small positive thought in the morning can change you whole day*“ (liet. „Viena nedidelė teigiamas mintis ryte gali pakeisti visą jūsų dieną“). Paklausiau, ar pavyksta laikytis šios nuostatos. Atsakė, kad jei ryte spėja perskaityti, tai laikosi. Linkiu spėti...

Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių“ (parinko Danguolė Trimonienė)

„Lenino keliu“, 1973 m

Kovo 8 d.

Ilgametę Tauragnų bibliotekos vedėją Juliją Kulakauskienę gerai pažįsta miestelio ir apylinkės gyventojai. Darbe ji kruopšti, rūpestinga. Bibliotekoje gera vaizdinė agitacija, organizuojama nemaža įvairių renginių. Už praėjusių metų darbo rezultatus Tauragnų bibliotekai suteiktas puikaus darbo bibliotekos vardas.

Nuotraukoje: bibliotekos vedėja Julija Kulakauskienė su bibliotekos tarybos narėmis Judita Leišyte ir Gene Babrauskiene tariausi, kaip geriau paruošti stendą.

Vyt. Kalasausko nuotr.

Kovo 20 d.

Pirmasis rajone

Dar neseniai centrinės ligoninės chirurginiame skyriuje dirba gydytojas Algimantas Bartkevičius. Tačiau ir per nepilnus metus kolegos spėjo jį pažinti kaip gerą specialistą, nuolatos plečiantį savo akiratį. A. Bartkevičius apgynė medicinos mokslų

kandidato disertaciją. Įdomu tai, kad chirurgas mokslinį darbą paruošė besidarbuodamas kaimyninio Švenčionėlių rajono apylinkinėje ligoninėje. Kvalifikacinė komisija praėjusių metų pabaigoje disertacijos apgynimo rezultatus patvirtino. Šiomis dienomis gydytojui A. Bartkevičiui buvo įteiktas Diplomas. Tai pirmasis mokslų kandidatas mūsų rajone.

M. Stukas

Balandžio 12 d.

Švenčionėlių profesinės mokyklos filialas Tauragnuose ruošia mechanizatorius šios zonos kolūkiams. Traktorininkų kursus lanko 31 klausytojas iš Tauragnų, Sėlos, Biliakiemio, Kuktiškių, „Dubysos“, T. Tilvyčio kolūkių ir Kirdeikių tarybinio ūkio. Jie, baigę kursus, įsijungs į ūkių mechanizatorių gretas.

Nuotraukoje: būsimieji mechanizatoriai su dėstytoju A. Grigoniu (pirmas iš kairės) užsiėmimo metu.

Vyt. Kalasausko nuotr.

Birželio 2 d.

Po premjeros

Tauragnų kultūros namuose rampos šviesą išvydo V. Rozovo 3 veiksmų 7 paveikslų drama „Amžinai gyvi“. Neatsitiktinai režisierė F. Pužaitė pasirinko šią pjesę – nesenstanti karo ir subtilios meilės tema jaudino ir jaudina senus bei jaunus. Žiūrint spektaklį, jaučiama išradinga režisierės ranka. Beveik du metus dirbo žmonės su šiuo saviveiklos scenarijais tikrai nelengvu pastatymu. Atkaklus, kruopštus darbas davė rezultatus: išieškoti charakteriai, prasmingos, neperkrautos mizanscenos. Žiūrovai šiltai priėmė Veronikos vaidmens atlikėją – kultūros namų direktorę F. Pužaitę, ryškiomis spalvomis sukūrusį Marko vaidmenį kultūros namų metodininką V. Varnecką, kolūkio buhalterę M. Vanagaite – Irinos vaidmens atlikėją. Įsimenantis pjesėje tėvo paveikslas (mokyt. A. Petrėnas), didelis emocinis krūvis, sudėtingos situacijos teko pjesėje šio vaidmens atlikėjui. Scenoje, kur sužinoma, kur ir kokiomis aplinkybėmis žuvo sūnus, tėvas (A. Petrėnas) sustingusiu, nejudriu veidu, vienintele poza vidiniai perduoda ištisą jausmų gamą. Norisi paminėti ir Michailovnos vaidmens atlikėją – medicinos seserį J. Puodžiukienę, kuri nedideliame vaidmenyje sugebėjo atskleisti gerą, subtilią rusų moters sielą, sugebančią kantriai pergyventi karo negandus ir būti ramsčiu, paguoda jai supantiems žmonėms.

Spektaklio visumai kenkė skurdokos dekoracijos, galėjo būti efektingesnis muzikinis fonas. Tai techninės kliūtys, kurios priklauso ne vien nuo gerų norų.

Norisi palinkėti tauragniškiams dramos mylėtojams tolesnės kūrybinės sėkmės.

A. Kunickienė

Utenos kultūros namų
metodininkė

Gegužės 19 d.

Tauragnų vidurinės mokyklos direktorę Stasę Marčiulionienę apylinkės gyventojai pažįsta kaip aktyvią visuomenininkę. Ji dalyvauja apylinkės DŽT Tarybos bei moterų tarybos veikloje, sprendžia pedagoginius bei auklėjamuosius klausimus.

Nuotraukoje: S. Marčiulionienė

Vyt. Kalasausko nuotr.

Birželio 16 d.

Žmonių labui, jų gerovei

Mūsų korespondento pokalbis su Tauragnų apylinkės vykdomojo komiteto pirmininku Vladu Atkočiumi.

Dar tik metai, kai jūs darbuojatės Tauragnuose. Tai labai trumpas laikotarpis, bet, manau, neatsisakysite pasidalyti įspūdžiais

iš pirmųjų savo darbo metų šioje apylinkėje?

Kokią beįtampą gyvenimo sritį, visur pastebėsime gerų poslinkių. Nors čia pat, miestelio pašonėje, ežerai, Tauragnuose itin rimta buvo vandens problema. Mat gyvenvietė išsidėsčiusi ant aukštų kalvų. Dabar dėl to galvos sukti netenka – pernai apylinkės centre nusidriekė vandentiekio linijos. Džiugina akį statybos. Ypač greit plečiasi Tauragnų miestelis. Jau man atvykus, naujus gyvenamus namus čia pasistatė vairuotojai P. Atkočiūnas, P. Gimbutis, Piliakalnio kolūkio vet. felčeris S. Bilaišis, statosi – mokytojai A. Palskienė, J. Rukšėnas, medikai J. Lingė, B. Blažienė, vairuotojas M. Grašys. Šįmet ir vėl apylinkės vykdomajame komitete turim apie 10 pareiškimų dėl individualių gyvenamųjų namų statybos Tauragnuose. Nestokoja pastolių ir kituose ūkiuose. Sėloje netrukus atiduos dviaukštį mūriuką. Pirmajame aukšte bus ūkio administracinės bei kultūrinės patalpos, antrajame įsikurs ketvertas šeimų. Tarpkolūkinės statybininkai Piliakalnio kolūkyje irgi pradėjo statyti dviaukštį gyvenamąjį namą.

Tauragnuose įsisteigę zoniniai kultūros namai, baigiamie komplektuoti kadru. Piliakalnyje remontuojame kultūros namus ir biblioteką. Į erdvas, suremontuotas patalpas persikels Šeimatis ryšių skyrius ir Daunorių biblioteka, tuoj naujame name aptarnaus skaitytojus Sėlos biblioteka.

Suprantama, sprendžiant ūkines bei kultūrinės problemas daug nuveikė A. Mikulėnas, A. Driukas, V. Čepas, J. Puodžiukienė, M. Vanagaitė, V. Stundžienė, O. Brukštutė ir kiti.

Tikriausiai nemažai klausimų teks spręsti ir naujai išrinktai apylinkės tarybai, jos vykdomajam komitetui?

Aišku, gyvenimas vietoje nestovi, kelia vis naujus uždavinius. Pačiuose Tauragnuose dar neturim šaligatvių, be to, tvarkysime pagal jau paruoštą projektą miestelio apšvietimą. Didesnį dėmesį reiks skirti gamtos apsaugai. Žinia, dideli darbai laukia ir ūkinėje bei kultūrinėje veikloje.

Tai Tauragnų vidurinės mokyklos moksleivės Genė Tartilaitė, Regina Ruzgaitė, Aušra Musteikytė ir Vilė Vaišnoraite. Jos vasarą talkininkauja gimtajame „Ažuolo“ kolūkyje. Neseniai padėjo į daržines gabenti kultūrinių pievų šieną, o dabar prižiūri daržoves.

Vyt. Kalasausko nuotr.

Aurimas Gudas. Priežastys, kodėl man patinka ruduo

Dėl grožio. Kai matau medžius, pasipuošusius įvairiaspalviais lapais. Kai einu po klevų alėjas. Kai einu auksu nuklotais takais. Kai renku kaštonus, mėtausi iš lapų, šokinėju į lapų krūvas. Kai matau vandens lašelius ant voratinklų ar lietaus lašelius ant lango. Kai moterys pardavinėja saulėgrąžas.

Dėl ramybės. Ruduo priverčia sustoti. Pažiūriu į orų prognozę,

sužinau, kad visą dieną lis ir nusprendžiu niekur neiti. Ir neinu. Tiesiog dieną praleidžiu namie ir darau kas man patinka.

Dėl šiltų rūbų. Ėch, tas jausmas kai apsirengiu šilčiau. Taip gera. Kepurės, šalikai, pirštinės. Jėgelė.

Dėl arbatos. Ar gerdavau arbatą vasarą? Na, lygtais. O ateina ruduo ir ją tikrai norisi gerti.

Dėl draugų. Pastebėjau, kad rudenį padažnėja kvietimų į svečius. Daug kas sugrįžta iš užsienių, kitų miestų, kaimų ir tampa lengviau visus surinkti į vieną vietą. Kvietimai į svečius būna dažnesni iki šildymo sezono pradžios, nes juk žmonės skleidžia šilumą.

Dėl naujovių. Daug kas vasarą atostogauja, o rudenį vėl atnaušina savo veiklas. Įvairios organizacijos, bendrijos, draugijos pradeda naujus sezonus ir daro jų atidarymus. Prasideda nauji mokslo metai.

Dėl derliaus. Šviežios daržovės. Daug pigių bulvių, obuolių pyragai.

Dėl antklodžių. O taip. Užsikloji ir guli.

Dėl didesnio malonumo. Nes maloniau skaityti, žiūrėti filmus (nes anksčiau temsta ir dažniau būna apsiniaukę), valgyti, tinginiauti.

Dėl jaukumo. Toks jau tas ruduo.

Dėl lietaus. Taip, jo daug ir jis gražus. Vasarą lietus būna ūminis, o rudenį lėtinis.

Dėl gaivesnio oro.

Dėl rūko. O tas pasakiškas nepaprastumas.

Nes niekam nereikia teisintis, kad nenori niekur eiti iš namų.

Dar keli daiktavardžiai ir būdvardžiai: megztiniai, šiltos kojines, pasivaikščiojimai, apsikabinimai, žvakės, filmų vakarai, židiny, pirtis, šiltas maistas.

O kuo tau patinka ruduo?

Internete radau šias mintis.

Patiko. Pati parašiau lyg atsakymą į jas ir pagrindinės laikraščio korespondentės paprašiau atsakyti. Paskaityt parašykite ir Jūs – kodėl man patinka ruduo...

Danguolė Trimonienė
Pritarčiau – lietus. Man jis irgi patin-

ka. Bet tik tada, kada guliu šilto lovoj ir girdžiu, kaip lyja, kaip beldžiasi lietaus lašai, o aš guliu sau ir džiaugiuosi, kad niekur nereikia eiti.

Dar tinka **arbata**. Susirangai fotelyje balkone, žiūri į kelią, kuriuo mažai kas eina, ir geri šiltą mėtų arbatą... Kadangi ruduo, galima dar daugiau papiknaudžiaut saldumynais. Pasidaro šilčiau.

Žinoma, dėl medžių **grožio**. Tokio aštraus, kad net sugelia širdį.

Tinka ir **rūkas**. Jis tiesiog plaukia pievomis. Kai anksti rytą važiuoji į darbą, atrodo, pasineri į palietą pieną. Nesaugu, žinoma, bet gražu.

Dar pridėčiau **voratinklius**. Jie rudenį ypatingi, ypač suverti ant smilgų.

Ir, žinoma, **ežerų vanduo**. Jau geliantis kojas, kad, regis, net visi pojūčiai tampa aštresni ir dar stipriau suvoki ir pajauti – jau ruduo.

Bronė Juknevičienė

Kodėl man patinka ruduo?

Pritarčiau – **dėl naujovių**. Nors mano atostogos baigiasi liepos pabaigoje ar rugpjūčio pradžioje, bet visi į darbą susirenkam vasaros pabaigoje. Liepa ir pusė rugpjūčio muziejuje ramesni, o rugsėjis labai intensyvus. Renginiai, naujų užsiėmimų kūrimas, kas nors vis kur nors kviečia, reikia vis ką nors naujo susikurti. Ramybės nėra, bet man *šurmulys* patinka!

Taip pat – **dėl derliaus**. Ruduo be obuolių ir obuolių pyrago neįsivaizduojamas. Dvi mano kolegės kepa pyragus, kaip ir aš. Viena pirmadienį viena, kitą kita, trečią aš – eiliškumas gali keistis, būna, kad trys pyragai *susiduria*, ir taip skanu, ir taip gera gerti rytinę kavą. Ir savaitgalį malonumas namuose – kava, pyragas, ypač, kai už lango lyja. Todėl man ruduo dar patinka **dėl ramybės**. Kai lyja ir nereikia niekur važiuoti, kai gali ryte patinginiauti. Juk lyja...

Dėl rūko. Ir dar pridėčiau – **dėl voratinklių**. Prieinu prie mašinos ryte – ogi tarp šoninio veidrodėlio ir stiklo jau voratinklis supintas! Tada žinau, kad jau tikrai atėjo ruduo....

Aišku, **dėl grožio**. Nekalbu apie šį rudenį, kai nuolat lyja, kai važiuodama į darbą nematau nuostabių spalvų, nes aplink tik pilka

lietaus spalva. Gyvenu prie pat ežero ir kiekvieną kartą, rytą išėjusi į lauką, pažiūriu į ežerą ir medžius. Kai nelyja lietus, kai ruduo būna tas tikrasis – tai, ką matau kitoj pusėj ežero, neperduos nei žodžiai, nei nuotrauka, nei paveikslas. Tiesa, nuotraukoje gali pamatyti, internetas pilnas kvapų gnaužiančių vaizdų, apie kuriuos pagalvoji, kad norėtum TEN būti. Tai va, tas TEN – ne prastesnis prie Tauragno ežero. Tiek dailininko paletėje nėra spalvų, kiek jų yra ant medžių lapų.

O šių metų ruduo man kol kas nepatinka!

Ruduo Tauragnuose

Vyngantas Varneckas

Atmintis neblėsta

Po mūsų Tauragnų dangumi
Vermės kūrybai čia atvertos.
Kalbėdamas su žmogumi,
Jauti – kūrybai jis sutvertas.
Dainorių kraštas nuostabus,
Teatro menas – pakylėtas.
Tarpusavio bendravimas puikus,
Nuo seno buvau sužavėtas.

Iš atminties neblėsta praeitis,
Kurioj kūrybos bėgo dienos.
Tai kiekvienam ne paslaptis –
Pradžiugino jinai ne vieną.
Istorija gyvenime nedingsta,
Ji amžina tautos dvasia.
O atminimas kaip paminklas –
Jis sieloje ir širdyje.

2017-05-25

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno,
Aldonos Tartilienės, Danguolės
Trimonienės, Žymanto Trimonio,
iš asmeninių archyvų;
Redagavo ir maketavo
Danguolė Trimonienė
Spausdino Utenos spaustuvė

A+A Seniūnijoje

Birželio mėn. mirė

ALDONA BALČIŪNIENĖ, 41 m., Vyžių k.

JUOZAS KISKIS, 63 m., Maleckų žemio k.

VALDAS NORKŪNAS, 57 m., Klykių k.

Liepos mėn.

ANGELIJA KAZIMIERA BABRAUSKIENĖ 85 m.,
Tauragnai;

Rugpjūčio mėn.

VERONIKA RAUDONIENĖ, 91 m., Klykių k.

ČESLOVAS VYTAUTAS POŠIŪNAS, 74 m., Sėlės k.

Rugsėjo mėn.

VALDAS ROŽĖ, 39 m., Ryliskų k.

STASYS SIPAVIČIUS, 43 m., Pilkenių k.

Užjaučiame artimuosius